

ХОТИН-ҚИЗЛАР ВА ЁШЛАР МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА ЯНГИ ИШ ТИЗИМИ БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 8 октябрь куни жамиятда аёллар ва ёшларнинг ролини ошириш ҳамда бандлигини таъминлаш чора-тадбирлари муҳокамаси юзасидан видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Хотин-қизлар ва ёшлар — аҳолининг катта қисми, ижтимоий масалаларнинг аксарияти ҳам улар билан чамбарчас боғлиқ.

Сўнгги йилларда ушбу икки йўналиш бўйлаб Ўзбекистонда давлат сиёсатини маҳалла даражасига ч юритадиган вертикал тизим яратилди. Ёшлар масалалари бўйича ҳар бир туманда алоҳида ҳоким ўринбосари, унинг 3 нафарга ч мутахассиси, Ёшлар ишлари агентлиги бўлимининг 3 нафар ходими, вилоятда ҳам ҳоким ўринбосари, унинг 4 нафар мутахассиси, Ёшлар ишлари агентлиги бошқармасининг 11 нафар ходими ажратилди.

Хотин-қизлар масалалари бўйича ҳар бир маҳаллада алоҳида раис ўринбосари, туманда — маҳалла ва оила бўлими бошлиғи ўринбосари ва 2 нафар мутахассиси, вилоятда эса 8 нафарга штат бирлиги берилди.

Бундан ташқари, ёшлар масалаларини ҳал этишга Президентнинг Халқ қабулхоналари, хотин-қизлар масалаларини ҳал этишга эса Касаба уюшмалари бириктирилди.

Лекин видеоселектор ушбу идоралар, тўрта сектор ишни самарали ташкил эта олмаётгани бор гап.

Шу боис видеоселектор йиғилишида хотин-қизлар ва ёшлар масалалари бўйича янги иш тизими жорий этилиши таъкидланди.

Маълумки, юртимизда аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш мақсадида моддий ёрдам ва кўмакка муҳтож оилалар рўйхати, яъни “темир дафтар” тузилган эди. Энди худди шунингдек ҳар бир маҳалла, туман, шаҳар ва вилоят кесимида “ёшлар дафтари” ва “аёллар дафтари” шакллантирилади. Бу рўйхатлар “темир дафтар”дан

алоҳида бўлади. Унга ижтимоий, ҳуқуқий, психологик қўллаб-қувватлаш, билим ва касб ўрганишга эҳтиёж ва иштиёки бор бўлган ишсиз ёшлар ва хотин-қизлар киритилади. Бунинг натижасида улар билан тизимли, манзилли иш йўлга қўйилади.

Йиғилишда ёшлар ва хотин-қизлар билан ишлаш тизими Хатирчи тумани ва Янгиер шаҳри мисолида муҳокама қилинди.

Мутасаддиларга ушбу тизимнинг намунавий шаклини ишлаб чиқиб, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва ҳар бир вилоятнинг биттадан шаҳар ва туманида, яъни 28 та ҳудудда синовдан ўтказиш вазифаси қўйилди.

Секторлар раҳбарлари ва мутасадди идоралар вакилларига ҳар бир маҳалладаги холатни ўрганиш, ёшлар ва аёллар билан бирма-бир мулоқот қилиб, эҳтиёжларини, қизиқишларини аниқлаш ҳамда шу асосда манзилли чоралар қўриш бўйича топшириқлар берилди.

— Бундан кейин одамларнинг уйига бориб, ишга муҳтожларни ишга жойлаштириш тизимини яратишимиз керак. Энди қайси жойда раҳбарлар уйма-уй юриб, масалаларни ҳал қилса, ўша жойда вазият ўзгаради. Энг асосий мақсад — иқтисодий барқарорликдан натижадорликка ўтиш, — деди Президент.

Ишсиз ёшлар ва хотин-қизларда мотивация уйғотиб, касбий кўникмалар шакллантириш, психологик, ҳуқуқий, тиббий ва молиявий кўмак бериш муҳимлиги таъкидланди.

Масалан, оилавий психолог хизмати ва туман адлия бўлими орқали ҳуқуқий маслаҳатларни бепул ташкил қилиш мумкин. Ёлғиз кекса аёллар билан патронаж ҳамширалар, ёшлар, маҳалла ва оила бўлимлари ишлаши лозимлиги қайд этилди.

Ишсиз ёшлар ва аёллар бандлигини таъминлаш ҳокимнинг инвестиция бўйича ўринбосари, туман ва шаҳар бандлик бўлими, Тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш маркази, Бош вазир қабулхоналари ва банкларнинг энг муҳим вазифаси бўлиши кераклиги айтилди.

Ўз меҳнати, иродаси туфайли катта ютуқларга эришган машҳур шахслар билан учрашувлар ташкил этиб, ёшлар ва хотин-қизларга кучли мотивация бериш, чет тили, касб-ҳунар ва бизнесга ўргатадиган аудио ва видео материаллар тайёрлаб тарқатиш ҳам яхши самара беради.

Йиғилишда “ижтимоий шартнома” тажрибасини кенг қўллаш муҳимлиги айтилди. Бунда, аввало, фуқаро касб ўрганиши, ишга жойлашиши, ўзини ўзи банд қилиши учун давлат томонидан моддий ва ижтимоий кўмак кўрсатилади.

“Дафтар”лар билан ишлашда нодавлат нотижорат ташкилотлар имкониятларидан самарали фойдаланиш лозимлиги қайд этилди. Улар билан ҳамкорлики кенгайтириб, жазони ўтаб қайтганларнинг ижтимоий мослашуви, ёшлар ва аёлларни психологик қўллаб-қувватлаш, уларни чет тиллари ва касб-ҳунарга ўқитиш муҳимлиги айтилди.

Бу ишларга “Маҳалла ва оила” илмий-тадқиқот институти, Ёшлар муамоларини ўрганиш ва истиқболли кадр-

ларни тайёрлаш институтининг салоҳияти сафарбар этилади. Бундан ташқари, аҳолини тадбиркорликка ўқитиш ва микромолиявий хизматлар кўрсатишдан иборат комплекс дастурларни амалга ошириш учун нодавлат нотижорат ташкилотларга йиллик 4 фоиз ставкада қарз маблағлари ажратилади.

Йиғилишда мўлжалдаги чора-тадбирларни амалга ошириш учун уларни барқарор молиявий манбалар билан таъминлаш масаласи ҳам кўриб чиқилди.

Ёшлар ва аёллар бандлигини таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Ўрганишларда маълум бўлишича, эҳтиёжманд хотин-қизларнинг 55 фоиз ўрта маълумотли. Ишсиз ёшларнинг ҳам кўпчилиги замонавий билим ва ҳунарларни эгалламаган.

— Ёшлар ва хотин-қизларни меҳнат бозорида талаб юқори касб-ҳунарларга тайёрлашни тизимли йўлга қўйса, уларнинг муносиб иш топишига кўмаклашсак, қўллаб ижтимоий ва иқтисодий муаммолар ҳал бўлади. Бунинг учун нафақат давлат таълим муассасалари, балки мингдан зиёд нодавлат касб-ҳунар таълими марказларини ҳам жалб қилиш зарур, — деди Шавкат Мирзиёев.

Қайд этилганидек, бу борада мутлақо янги тизим жорий қилиниб, нодавлат касб-ҳунар таълими марказлари орқали ёшлар ва аёлларда касбий кўникмаларни шакллантириш, уларни молиявий қўллаб-қувватлашга тикланиш ва тараққиёт жамғармасидан 100 миллион доллар миқдоридagi маблаг

йўналтирилади. Шунинг 10 миллиони ёшлар ва хотин-қизларни касб-ҳунарга ўқитишга, 90 миллиони эса ўқув курсларини тамомлаб, сертификат олганларга имтиёзли кредитлар ажратиш учун сарфланади. “Ижтимоий шартнома” орқали нодавлат касб-ҳунар ўқув курсларини битирадиган ёшлар ва аёлларга таълим харажатлари учун 1 миллион сўмгача субсидия берилади.

Яна бир масала — Касб ва лавозимлар классификатори бугунги замон ва меҳнат бозори талабларига мос келмайди. Мисол учун, унда 2 минг 484 та, яъни 70 фоиз хизматчи лавозими бўйича олий маълумот талаб этилади. Хусусан, маълумотлар базаси билан ишлайдиган мутахассис, веб-дизайнер каби иختисосликларга олий малака талаби қўйилган. Ушбу касбларни IT-марказларда ярим йилда яхши ўрганиш мумкин.

Кутубхоначи, таржимон, банк агентти, реклама мутахассиси каби қўллаб-вазифаларга ҳам олий маълумот талаби қўйилган. Меҳнат бозорида бундай касблар бўйича 4 мингга яқин вакансия мавжуд.

Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигига Касб ва лавозимлар классификаторида олий маълумот талаб қиладиган мутахассисликлар ва лавозимларни қисқартириш вазифаси қўйилди.

Ҳокимларнинг ижтимоий масалалар бўйича ўринбосарлари “ёшлар дафтари”, маҳалла ва оила масалалари бўйича ўринбосарлари “аёллар дафтари”га масъуллиги белгиланди.

Видеоселектор йиғилишида Бош вазир ўринбосарлари, вазирлар ва ҳокимларнинг ахбороти эшитилди.

ЎЗБЕКИСТОН ВА ТУРКМАНИСТОН ПРЕЗИДЕНТЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 8 октябрь куни Туркменистон Президенти Гурбангули Бердимухамедов билан телефон орқали мулоқот қилди.

Давлат раҳбарлари икки томонлама муносабатлар кун тартибидagi долзарб масалаларни батафсил кўриб чиқдилар. Халқаро сиёсат ва минтақавий ҳамкорлик юзасидан фикр алмашилди.

Ўзбекистон ва Туркменистон ўртасидagi кўп асрлик дўстлик ва қардошлиқ ришталари, яхши қўшничилик ва стратегик шериклик муносабатларини янада мустаҳкамлашга қаратилган фаол мулоқотни давом эттириш муҳимлиги қайд этилди.

Коронавируснинг глобал миқёсда тарқалиши оқибатларини самарали енгиб ўтиш мақсадида амалий ҳамкорлик бўйича, энг аввало, савдо, саноат кооперацияси, энергетика, транспорт, қишлоқ хўжалиги ва бошқа муҳим тармоқлардagi лойиҳаларни илгари суриш зарурлигига алоҳида эътибор қаратилди.

Шу маънода, икки мамлакат ташқи сиёсат идоралари раҳбарлари томонидан ўтган ойда ўтказилган сиёсий маслаҳатлашувларнинг самарали натижалари ижобий баҳоланди.

Сўбат чоғида Ўзбекистон ва Туркменистон Президентлари 2019 йил ноябрь ойида Тош-

кент шаҳрида ўтган Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг навбатдagi Маслаҳат учрашувида қабул қилинган қарорлар ва эришилган келишувлар ижросининг боришини муҳокама қилдилар.

Тизимли ва барқарор тус олаётган ушбу муҳим формат доирасида сермахсул мулоқот олиб борилаётгани мамнуният билан таъкидланди.

Минтақадagi кўп томонлама ҳамкорлигининг устувор йўналишлари сифатида хавфсизлик, иқтисодиёт, инновациялар, транспорт, фан, таълим, туризм ва маданият соҳалари кўрсатиб ўтилди.

Давлат раҳбарлари Қирғиз Республикасидаги воқеалар ривожига алоҳида тўхталдилар. Ушбу мамлакатдagi вазият Қирғизистон Конституциясига мувофиқ ҳолда тез фурсатда барқарорлашши зарурлиги қайд этилди.

Бўлажак олий даражадagi тадбирлар режиси ҳам кўриб чиқилди.

Сўбат ҳар доимгидек самимий, конструктив ва дўстона руҳда ўтди.

Ў.А.

Гендер тенглик нуқтани назаридан муносиб меҳнатни таъминлаш ҳаётий зарурат

Кеча Олий Мажлис Сенати Раиси, Ўзбекистон Республикаси Гендер тенгликни таъминлаш масалалари бўйича комиссияси раиси Танзила Норбоеванинг Халқаро меҳнат ташкилоти (ХМТ)нинг Шарқий Европа ва Марказий Осиё бюроси раҳбари Ольга Кулаева билан гендер тенглик нуқтани назаридан муносиб меҳнатни таъминлаш масалалари муҳокамасига бағишланган учрашуви бўлиб ўтди. Тадбирда БМТнинг Ўзбекистондagi доимий координатори Хелена Фрейзер, Ўзбекистон Республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазири Нозим Хусанов, Савдо-саноат палатаси раиси Адҳам Икромов ҳамда бошқалар қатнашди.

Хамкорлик

Таъкидланганидек, сўнгги йилларда Ўзбекистон ва ХМТ ўртасидagi ҳамкорлик сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилди. ХМТ конвенциялари мамлакатимизда таъбиқ этилиши норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни халқаро меҳнат стандартларига мувофиқлаштиришга имкон бераётгани билан ҳам аҳамиятлidir. Айни чоғда юртимизда бу халқаро ташкилот конвенцияларини амалга оширишда сезиларли ютуқларга ҳам эришилди.

Шунингдек, учрашувда Ўзбекистонда меҳнат соҳасида хотин-қизлар мавқеини ошириш бўйича муҳим қадамлар қўйилганлиги ҳам эътироф этилди.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда муносиб меҳнат ва ижтимоий ҳимояни рағбатлантириш ҳамда конунлар, сиёсат, институтилар ва амалиётда гендер стереотипларни йўқ қилиш бўйича муҳим чоралар қўйилмоқда. Гендер тенглик соҳасидagi ислохотлар самараси натижасида вазият ижобий томонга ўзгармоқда. Тадбир иштирокчиларига сўнгги йилларда мамлакатимизда давлат

сиёсатининг устувор йўналишлари сифатида белгиланган хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, гендер тенгликни таъминлаш, уларнинг ҳуқуқ ҳамда имкониятларини, айниқас, пандемия даврида кенгайтириш бўйича қўрилган амалий чора-тадбирлар ва олиб борилаётган ислохотлар тўғрисида батафсил маълумот берилди.

Муҳокамалар чоғида ушбу йўналишда мамлакатимиз олдида турган долзарб вазифалар хусусида ҳам сўз юритилди. Хусусан, тегишли конун ҳужжатларини янада такомиллаштириш, миграция ва ишга қабул қилиш тизимини қайта кўриб чиқиш, давлат секторида хотин-қизларни қўллаб-қувватлашни кучайтириш зарурлигига алоҳида ургу берилди.

Томонлар бу борадagi ҳамкорлиكنинг янги йўналишлари тўғрисида ҳам фикр алмашдилар.

«Халқ сўзи».

МАМЛАКАТ ТАРАҚҚИЁТИ ВА КЕЛАЖАГИ УЧУН ҲОЯТ МУҲИМ ЁНДАШУВ

Куни кеча Президентимиз раислигида жамиятимизда аёллар ва ёшларнинг ролини ошириш ҳамда уларнинг иш билан бандлигини таъминлаш чора-тадбирлари муҳокамаси бўйича видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтди.

Вазирлик ҳамда идоралар раҳбарлари, вилоят ва туман ҳокимлари хотин-қизлар ҳамда ёшлар масалалари бўйича янги иш тизимининг аҳамияти хусусида ўз фикрларини билдирди.

Муносабат

Гулнора МАЪРУҒОВА, маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирининг биринчи ўринбосари:

— Таъкидлаш жоиз, ушбу селектор ҳаётимиз келажagini ҳал этадиган йиғилиш бўлди. Унда аёллар ва ёшлар масалалари, уларнинг жамиятдаги ўрни ҳамда фаоллиги-

ни оширишга қаратилган ишлар таҳлилий-танқидий муҳокама этилгани бежиз эмас. Чунки ижтимоий масалаларнинг аксарияти айнан хотин-қизлар билан боғлиқ, десак, адашмишимиз.

Бугунги йиғилишнинг тарихийлиги шундаки, унда давлатимиз раҳбари томонидан “аёллар дафтари” ва

“ёшлар дафтари” ташкил этилиши бўйича зарур йўналишлар белгиланган бўлди. Бундай янгилик ёндашув катта самара беради. Эндиликда ушбу дафтарлар юритилиши орқали барча опа-сингилларимизнинг оруз-умидлари рўёби сари йўл очилади, уларга ҳар томонлама кўмаклашиш тизими яратилади.

Эътиборлиси, мазкур йўналишдаги ишлар самардорлигини ошириш мақсадида ҳар

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси кўмиталарида

ДАСТЛАБКИ ЭШИТУВ ИНСТИТУТИ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ

Мамлакатимизда ислохотларнинг янги босқичида суд-ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш, фуқаро ҳамда тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш чораларини кучайтириш, одил судловни самарали таъминлаш ҳамда судьялар ҳамжамияти ролини ошириш бўйича изчил ишлар олиб боришмоқда.

Соҳада амалга оширилган ишлар натижасида одил судлов жараёнида инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш даражаси янги босқичга чиқди. Шунингдек, судлар фаолиятида замонавий технологияларни кенг жорий этиш бўйича амалга оширилаётган тадбирлар фуқаролар ҳамда тадбиркорлик

субъектларига ўз ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш учун судга мурожаат этишни эркинлаштириш, умуман, одил судловга эришишни ошириш ҳамда судлар фаолиятида очилқлик ва шаффофликни таъминлаш имконини бераётир.

Мушоҳада

МАТБУОТ ХУДДИ ДАРСЛИК КАБИДИР

Президентимиз Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган тантанали маросимдagi нутқида қалбимиздagi оғриқли нуқталардан бири, яъни босма нашрларга эътиборсизлик масаласига ҳам алоҳида тўхталиб ўтди.

Давлатимиз раҳбари кейинги йилларда

мажбурий обуна баҳонасида ихтиёрий обуна ҳам йўққа чиққани, бунинг натижасида мактаблар ва олийгоҳларнинг ўқитувчилари ўзлари учун зарур бўлган газета ҳамда журналлардан мосуво бўлиб қолганини алоҳида таъкидлади. Ростдан ҳам бу, ҳаётий ҳақиқат.

Илгари мактабларда дарс бошланшидан аввал беш дақиқалик ижтимоий-сиёсий ахборотлар билан танишув, яъни газеталар шарҳи ўтказиларди. Ота-оналаримиз ҳам ишдан йўлга қайтишда қўларига бир даста газета билан қайтар, кечқурун оила даврасида ёши катталар ва биз фарзандлар ҳам талашиб-тортишиб матбуот нашрлари мутлоаси билан

машғул бўлар эдик. Ҳозирги кундаги катта авлоднинг сиёсий етуқлигига шу ҳам сабаб бўлгандир балки.

Афсуски, бугунги кунда кўпчилик газета ўқимай қўйгани рост гап. Тезкор давр ўз таъсирини кўрсатиб: одамлар ишга кетишда ёки қандайдир юмушдан сал ортганда ихтимоий тармоқлар орқали йўл-йўлакай ахборот олишга ўрганиб қолди. Бу ҳам керак,

аммо бу билан инсоннинг маънавияти, дунёқараши кенгайиб қолмайди. Бунга тўғри тушуниш керак. Аҳир қуруқ ахборот билан онгни ўстириб бўлмаслиги кундек равшан ҳақиқат.

Қолаверса, ҳамма даврларда ҳолислик ва ҳаққонийлик журналистиканинг олтин қондаларидан бўлиб келган. Бу мезонларни унутган, унга амал қилмаган журналист ўқувчилар ишон-

чини йўқотади. Ёлгон, олди-қочди, шовшув хабарларга асосланган ОАВнинг умри қисқа бўлади.

Менинг диққатимни тортган унсур, айнан матбуот нафақат бугунги кун панорамасини тўлиқ кўриш ва кузатиш, балки келгусидagi истиқболни ҳам яққол тасаввур қилишга ёрдам беради. Матбуот худди дарслик сингари барча мавзунини, мамлакатнинг

бутун тарихий йилномасини қамраб олади. Мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотларнинг тўб моҳиятини кенг жамоатчиликка очиқ-ошкора, тушунарли тарзда етказувчи ҳам — газеталардир. Ундаги мақола — эртагаёқ эсдан қаттиқ кетадиган узқ-юлқ фактининг ўзигина эмас, унда мулоҳаза бор, шарҳ бор.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОЙИШИ ҚАТАҒОН ҚУРБОНЛАРИНИНГ МЕРОСИНИ ЯНАДА ЧУҚУР ЎРГАНИШ ВА УЛАР ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Ватанимиз истиқлоли, халқимизнинг озодлиги ва эркинлиги, келажак авлодларнинг тинч ва фаровон ҳаётини таъминлаш йўлида мардона кураш олиб бориб азиз жонларини фидо қилган, мустабиб тузум даврида қатагон қилинган аждодаларимиз хотирасини абадийлаштириш, уларнинг фаолияти ва меросини ўрганиш ҳамда тарғиб этиш борасида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Жумладан, ўтган даврда ушбу йўналишда муҳим Фармон ва қарорлар қабул қилинди. Юртимизда 2001 йилдан бўён ҳар йили 31 август — “Қатагон қурбонларининг ёд этиш кунини” сифатида кенг нишонлаб келинмоқда. “Шаҳидлар хотираси” ёдгорлик мажмуаси барпо этилди. “Шаҳидлар хотираси” жамоат фонди, Қатагон қурбонлари хотираси давлат музейи ҳамда ҳудудлардagi олий таълим муассасалари қошида унинг бўлимлари ташкил этилди.

Махмудхўжа Бехбўдий, Абдулла Авлоний, Исҳоқхон Иброт, Абдурауф Фитрат, Абдулҳамид Чўлпон, Абдулла Қодирий каби улўғ маърифатпарвар аждодаларимиз хотирасига бағишланган муҳташам ҳайкаллар, музейлар бунёд этилди, ижод мактаблари фаолияти йўлга қўйилди. Сиёсий қатагон йилларида ноҳақ қурбон бўлган юртдошларимизнинг номларини аниқлаш, уларнинг қолдирган меросини ўрганиш ва кенг жамоатчиликка етказишга қаратилган илмий тадқиқот ишлари, бадийи ва ҳужжатли асарлар яратилмоқда.

Дунёда глобал хавф-хатарлар кучайиб бораётган ҳамда миллий ўзлигини англаш ва ҳақиқий тарихимизни тиклаш ҳар қанонидан ҳам муҳим аҳамият касб этаётган бугунги даврда мустабиб тузум томонидан шафқатсиз қатагон қилинган давлат ва жамоат арбоблари, илм-фан, маданият ва санъат, адабиёт намояндаларининг, оддий касб эгаси бўлган минглаб юртдошларимизнинг номлари ва хотираларини абадийлаштириш, уларнинг жасорати ва матонати мисолида ёш авлодимизни Ватанимиз ва халқимизга муҳаббат ва садқат руҳида тарбиялаш долзарб вазифа бўлиб қолмоқда.

Бу борадаги тарихий маълумотларни ҳолис ва ҳаққоний ўрганиш мамлакатимиз мустақиллиги қандай оғир ва машаққатли курашлар билан қўлга киритилганини, бугунги эркин, озод ва обод ҳаётимизни асраб-авайлаб, қадрлаб яшаш кераклигини янада чуқур англашга хизмат қилади.

Кўп миллатли халқимизнинг фидойи фарзандлари, маърифатпарвар аждодаларимиз ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ ҳақиқатни тўла юзага чиқариш, уларга нисбатан тарихий адолатли тиклаш, бу борадagi ишларнинг қўлами ва самарасини ошириш мақсадида:

1. Ўзбекистон фахрийларининг ижтимоий фаолиятини қўллаб-қувватлаш “Нуроний” жамғармаси, Қатагон қурбонлари хотираси давлат музейи, “Шаҳидлар хотираси” жамоат фонди, Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Маданият вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Фанлар академияси, Ёзувчилар уюшмаси, Республика Маънавият ва маърифат маркази, Бадиий академия ҳамда кенг жамоатчилиكنинг қатагон қурбонлари меросини янада чуқур ўрганиш ва улар хотирасини абадийлаштириш ҳақидаги тақлифлари қўллаб-қувватлансин.

2. Қатагон қурбонларининг меросини янада чуқур ўрганиш, улар хотирасини абадийлаштириш ишларини ташкил этиш ва мувофиқлаштириш бўйича Республика ишчи гуруҳи (кейинги ўринларда — Ишчи гуруҳ) ташкил этилсин ва унинг таркиби 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОЙИШИ

ҚАТАҒОН ҚУРБОНЛАРИНИНГ МЕРОСИНИ ЯНАДА ЧУҚУР ЎРГАНИШ ВА УЛАР ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

◀(Давоми. Бошланиш 1-бетда).

3. Куйидагилар Ишчи гуруҳнинг **асосий вазифалари** этиб белгилансин:

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда малакали олимлар ва мутахассислардан иборат тегишли гуруҳларни тузиш; қатағон қурбонларини вилоят, туман ва шаҳарлар кесимида номма-ном аниқлаш, уларнинг ҳаёти ва фаолияти, тарихий хизматлари ҳақидаги маълумотларни, архив ва музейларда сақланаётган ҳужжатларни тўплаш ва ўрганиш бўйича ушбу гуруҳларнинг фаолиятини самарали ташкил этиш;

қатағон қурбони бўлган юртдошларимизнинг авлодлари ва яқинлари, ўша давр воқеаларини чуқур биладиган кишиларнинг хотираларини ёзиб олиш, оилавий архив ва кутубхоналарда сақланаётган тарихий материалларни, ноёб суратларни тўплаш ишларини мувофиқлаштириш;

аниқланган қатағон қурбонларининг номларини **Тошкент шаҳридаги “Шаҳидлар хотираси” ёдгорлик мажмуасида барпо этиладиган рамзий китоб** саҳифаларига киритиш;

шаҳид бўлган юртдошларимиз хотирасини келгуси авлодларга безавол етказиш мақсадида **кўп жилдлик “Қатағон қурбонлари”**

китоби нашрга тайёрланиши ва чоп этилишини таъминлаш;

Қатағон қурбонлари хотираси давлат музейи ҳамда унинг худудлардаги олий таълим муассасалари қошидаги бўлиmlарининг фондлари ва экспозицияларини янги топилган маълумотлар, ҳужжатлар ва бошқа экспонатлар билан мунтазам равишда бойитиб борилишини ташкиллаштириш;

хориждаги турли архив, музей, кутубхона ва бошқа илмий-маърифий муассасалар ҳамда тегишли мутахассислар билан ҳамкорлик ўрнатган ҳолда, илмий экспедициялар ташкил этиш; ўрганишлар жараёнида аниқланган, муайян сабабларга кўра реабилитация қилинмай қолиб кетган қатағон қурбонларини оқлаш юзасидан белгиланган тартибда тақлифлар киритиб бориш;

қатағон қурбонлари ҳаёти ва фаолиятини илмий тадқиқ этиш, улар ҳақида илмий-тарихий китоблар, бадийй ва ҳужжатли фильмлар яратиш ишларини мувофиқлаштириш;

қатағон қурбонлари хотирасини абадийлаштириш мақсадида улар туғилиб воғга етган ва истикомат қилган маҳаллалар ва умумтаълим мактабларида хотира бўшқаларини ташкил этиш;

“Инсон — азиз, хотира — муқаддас” деган ғоя асосида барча туман, шаҳар ва маҳаллаларда аҳоли, айниқса, ёш авлодни мустақиллик ва адолат тантанаси учун курашган фидойи ота-боболаримизнинг хотирасига ҳурмат руҳида тарбиялаш, уларнинг кўрсатган жасорати ва ибратли фаолиятларини тарбиб этишга

қаратилган маънавий-маърифий тарғибот ишларини ташкил этиш.

4. **Қатағон қурбонларининг номларини тиклаш ва хотирасини абадийлаштириш бўйича “Йўл харитаси”** 2-иллова муювофиқ тасдиқлансин.

5. Ишчи гуруҳга қатағон қурбонлари номларини аниқлаш ва уларнинг хотирасини абадийлаштириш билан боғлиқ ишларни амалга ошириш учун давлат органлари ва бошқа ташкилотларнинг, илмий-тадқиқот муассасаларининг юқори малакали мутахассисларини, экспертларни, шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг хорижий давлатлардаги дипломатик ваколатхоналари вакиллари жалб этиш ҳуқуқи берилсин.

6. Вазирлар Маҳкамаси **икки ой мuddатда** Тошкент шаҳридаги “Шаҳидлар хотираси” ёдгорлик мажмуасида қатағон қурбонларининг номлари қайд этиладиган рамзий китобни яратиш, Қатағон қурбонлари хотираси давлат музейи ва унинг худудлардаги олий таълим муассасалари қошидаги бўлиmlарининг, шунингдек, “Шаҳидлар хотираси” жамоат фонднинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, фонднинг ҳомийлар гуруҳи таркибинда янгилаш ва улар томонидан қўллаб-қувватлашни кучайтириш ҳамда халқаро молия институтлари, хорижий ташкилотлар, донор мамлакатлар ва ташкилотларнинг грантларини жалб этиш юзасидан **Ҳукумат қарорини** қабул қилсин.

Бунда, жумладан, хориждаги турли архив, музей, кутубхона ва бошқа илмий-маърифий муассасалар ҳамда тегишли

мутахассислар билан ҳамкорлик қилиш, чет элдаги мавжуд манбаларни излаб топиш ва ўрганиш, шунингдек, қатағон қурбонлари ҳақида янги бадийй ва ҳужжатли фильмлар тайёрлаш, хотира китоблари ва фотоальбомларни нашр этиш, ташкилий ишларни молиялаштириш масалалари кўзда тутилсин.

7. Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниyasi, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва бошқа оммавий ахборот воситаларига ушбу фармойиш ижросини таъминлашга қаратилган тадбирларни кенг ёритиш, мавзуга оид телекўрсатув ва радиозащитиришларни эфирга узатиш ҳамда матбуот нашрлари ва интернет саҳифаларида мақолалар эълон қилиш тавсия этилсин.

8. Мазкур фармойишнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов, Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчилари Р.С.Қосимов ва А.А.Абдувахитов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти	Ш. МИРЗИЁЕВ
Тошкент шаҳри, 2020 йил 8 октябрь	

ДАСТЛАБКИ ЭШИТУВ ИНСТИТУТИ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ

◀1 Давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 24 июлдаги “Судлар фаолиятини янада такомиллаштириш ва одил судлов самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони соҳадаги ишларнинг мантқийи давоми бўлди. Бинобарин, мазкур ҳужжатда суд фаолиятини такомиллаштиришга оид бир қатор вазифалар белгиланган.

Шундан келиб чиқиб, “Жиноят процессига жиноят иши бўйича дастлабки эшитув институти жорий этилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Кеча Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ масалалари кўмитаси ҳамда экспертлар томонидан мазкур қонун лойиҳасини такомиллаштиришга қаратилган тадбир видеоконференцалоқа тарзида ўтказилди.

Таъкидланганидек, қонун лойиҳаси билан судда ишларни кўришда инсон ҳуқуқлари қафолатларини янада кучайтириш ва тарафларнинг тортишувчанлик тамойилини амалда рўёбга чиқариш мақсадида жиноят ишлари бўйича судларда дастлабки эшитув институтини жорий этиш белгиланяпти.

Муҳокамалар жараёнида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Даврон Арипов ўз фикрларини баён қилди. “Жиноят иши бўйича дастлабки эшитув институтининг жорий этилиши судга келиб тушган жиноят ишларини судда кўриш учун тайинлаш босқичида тарафларнинг иштирокига хизмат қилади.

Бугунги кунда ушбу босқичда тарафлар қатнашуви чекланганлиги сабабли мазкур жараёнда ҳал этилиши лозим бўлган муҳим масалаларни (масалан, ишни тутатиш ёки тўхтатиш) судья якка тартибда ҳал қилишга мажбур. Оқибатда

судья чекланган маълумотга эга бўлганлиги учун бундай масалалар ҳал этилмасдан қолади ва асосий босқич — умумий суд мажлисига барча иштирокчилар қақрилиб, фуқароларнинг сарсон бўлишига олиб келади. Қонун лойиҳаси бу каби муаммоларни бартараф этишга қаратилгани билан аҳамиятлидир”, деди депутат.

— Дастлабки эшитув институти АҚШ, Буюк Британия, Испания, Италия, Германия, Франция, Россия, Беларусь ва бошқа кўплаб хорижий давлатларда жорий этилган бўлиб, бугунги кунда тарафларнинг тортишувчанлик тамойилини амалда рўёбга чиқариш ҳамда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишда ўз самарасини кўрсатмоқда, — деди Коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ масалалари кўмитаси аъзоси Шерзод Тўхташев. — Биргина мисол, АҚШ суд амалиётида дастлабки эшитув марказий ўринни эгаллаган бўлиб, жиноят ишларининг 96 фоизи айнан ушбу босқичда ҳал этилади. Қолган 4 фоизи катта жюри (grand jury) судигаҳа етиб боради.

Кўмита аъзоларининг таъкидлашича, қонун лойиҳасининг қабул қилиниши жиноят ишини умумий асосларда кўришга монелик қилаётган сабабларни тезкор бартараф этиш имкониятини берувчи қарорлар қабул қилиш жараёнида тарафларнинг тортишувчи принциптига сўзсиз риоя этилишига, суд муҳокамаси чоғида фақат мақбул далиллардан фойдаланиш учун шарт-шароитлар яратишга ҳамда жиноят процессида шахсининг конституциявий ҳуқуқларига риоя қилинишини таъминлашга ва унинг олдида белгиланган вазифаларни ҳал этишга хизмат қилади.

Тадбирда қонун лойиҳасига берилган тақлифлар кўмита томонидан кўриб чиқиладиган бўлди.

ЁШЛАР ҚОНУН ЛОЙИҲАСИГА ТАҚЛИФЛАР БЕРДИ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари кўмитаси Адлия вазирлиги, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича кўмита билан ҳамкорликда янги тахрирдаги “Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида”ги қонун лойиҳасини такомиллаштиришга бағишланган тадбир ўтказди.

Таъкидланганидек, мазкур қонун лойиҳаси кўшни давлатлар, яқин ва узоқ хориждаги диний вазиятнн, шунингдек, Ўзбекистон халқининг кўп асрлик тарихи ҳамда маданият-тарихий анъаналарини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилган. Шу билан бирга, халқаро меъёрлар талаблари, биринчи навбатда, Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси, Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги халқаро пакт ҳамда БМТнинг Инсон ҳуқуқлари бўйича кўмитасининг умумий тартибдаги шарҳлари инобатга олинган.

Тадбирда сўзга чиққан маърузачилар томонидан мазкур қонун лойиҳасининг аҳамияти, киритилаётган қўшимчалар, англиклар ҳақида маълумот берилди. Хусусан, виждон эркинлигини таъминлашнинг асосий

принциплари киритилиши, ҳар бир шахснинг диний таълим муассасаларида профессионал диний таълим олиши, шунингдек, ота-оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар томонидан ўз фарзандларига диний амалиёт асослари ва одоб-ахлоқ қоидаларини (уй шароитида диний таълим бериш) ўргатиш ҳуқуқи берилмапти.

Муҳокамалар жараёнида келиб тушган тақлифлар таҳлил қилиниб, жойларда ёшлар томонидан янги тахрирдаги “Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида”ги қонунга киритилаётган ўзгартишлар ҳақида аҳоли ўртасида кенг тушунтиришлар олиб бориш зарурлиги депутатлар томонидан таъкидланди.

Тадбирда ёшлар қонун лойиҳасининг айрим нормаларига қўшимчалар киритиш бўйича ўз тақлифларини билдирди. Булар, ўз навбатида, ишчи гуруҳ томонидан кўриб чиқиладиган бўлди.

«Халқ сўзи».

■ Давра суҳбати

«YOUNG ADVISORS» — ЯНГИ ПЛАТФОРМА

Олий Мажлис Сенати ҳузуридаги Ёшлар парламенти ва Тошкент давлат шарқшунослик университети ҳамкорлигида “Ёшлар парламенти: ҳамкорлик ва тараққиёт сари оқимлар” мавзuida онлайн давра суҳбати ўтказилди.

Таъкидланганидек, Ёшлар парламенти аъзолари Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳридаги турли йўналишларда фаолият олиб бораётган ташаббуслор, юксак маънавиятли, мустақил фикрловчи, қатъий ҳаётий нуктаи назарга, кенг дунёқараш ва чуқур билим ҳамда лидерлик салоҳиятига эга 18 дан 30 ёшгача бўлган фуқаролар орасидан гендер тенглик таъминланган ва жисмоний имконияти чекланган ёшларни ҳам жалб қилган ҳолда, жами 100 нафар этиб шакллантирилди.

Мазкур маслаҳат органи томонидан қабул қилинган ҳужжатлар тавсиявий характерга эга ва ҳужжатларни тайёрлаш ҳамда расмийлаштириш билан Ёшлар парламенти котиби шуғулланмоқда. Тадбирда жамоат тузилмасининг иш тартибини батафсил ўрганиш ва жойлардаги ёшлар ўз фикр-мулоҳазаларини фаол ифода этишлари учун онлайн мулоқотларни ташкил қилиш масаласи кўриб чиқилди.

— Айни пайтда Ёшлар парламентида Илм-фан, маданият ва туризм масалалари, Спорт, соғлом турмуш, ижтимоий масалалар, Компьютер технологиялари, инновацияс оғлар, стартаплар ва агрокластер масалалари ҳамда Бандлик ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш масалалари комиссиялари фаолият олиб боради, — дейди Олий Мажлис Сенати ҳузуридаги Ёшлар парламенти раиси Моҳиётар Мухаммаднорусова. — Бундан ташқари, Китобхонлиқни кенг тарғиб қилиш ва қонунчилик масалалари ҳамда Гендер тенглик масалалари комиссияси ҳам ташкил этилган. Ёшлар парламенти аъзолари қонун лойиҳалари муҳокамаларида қатнашади. Белги-

■ Парламент назорати

Олий Мажлис Сенатининг Бюджет ва иқтисодий ишлотлар масалалари кўмитасига фуқаролар томонидан тушган муножаатлар асосида айнан шу тармоқларнинг фаолияти батафсил ўрганилди. Таассуфланарли жиҳати, натижалар бизни ва фуқароларимизни хурсанд қилмади.

Масалан, “Ўзбекистон темир йўллари” акциядорлик жамиятида рақобатбардошлиқни оширишга салбий таъсир этувчи бир қатор омиллар мавжудлиги аниқланди. Энг аввало, ички бозорда рақобатнинг мавжуд эмаслиги боис “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ хизматлар сифатини ошириш ва мослашувчан тариф сифётини қўллашдан манфаатдор эмас. Шу билан бирга, тармоқда мижозлар учун ниҳоятда қўй қулайлик яратадиган рақамли маҳсулотларни қўллаш тизими суст ташкил этилган.

Тизимда рақобатни чеклашнинг турли шакли қўллаб келиняпти. Хусусан, жамият фақат 4 та экспертдиорлик ташкилотли билан тўғридан-тўғри шартнома тузган. Бошқа экспертдиорлар фақат ушбу ташкилотлар орқали фаолият олиб бориши мумкин бўлиб, бу иштирокчиларга товар, молия ва хизматлар бозорларини да тенгсизликни келтириб чиқармоқда.

Аҳолига хизмат кўрсатиш тизимида вокзалларга кириш ҳаддан зиёд тартибга солинган бўлиб, бюрократик таъминот йиллар кучайтириб юборилган ва натижада уларнинг ўзини ўзи таъминлаши учун мавжуд имкониятлар ҳамда халқаро тажрибалар амалда қўлланилмасдан келинмоқда.

“Uzbekistan Airports” акциядорлик жамияти тизимида ҳам Қонун ижроси суст даражада. Ўтказилган таҳлиллар жараёнида ҳаво транспорт соҳасининг ички ва ташқи бозорда рақобатдошлик ҳолатига салбий таъсир этувчи қатор омиллар аниқланди. Жумладан, “Uzbekistan Airways” АЖ минтакавий ва халқаро даражадаги парвозларни амалга оширувчи ягона жамият бўлгани учун рақобат муҳити мавжуд эмас. Табiiийки, ана шун-

дай бир шароитда жамиятнинг фаолият самарадорлигини оширишга интилиш бўлмаслиги турган гап.

Қолаверса, “Uzbekistan Airways” АЖ тизимида юк ташини йўналишини ривожлантириш қўшимча даромад манбаи сифатида кўриб чиқилиши керак бўлгани ҳолда, бу масала ҳозиргача очик қолмоқда. Кўрсатилган хизматлар умумий ҳажмида юк ташини 0,03 фоизни ташкил этганлиги ҳам бу борадаги ишлар қониқарли эмаслигини кўрсатади. Ваҳоланки, жажон микёсида мазкур кўрсаткич 35 фоизга етган.

Шунингдек, аэропортлар замонавий ускуналар билан етарли даражада жиҳозланмаганлиги боис самолётларни юқори сифатли қабул қилиш ва техник хизмат кўрсатиш даражаси анча паст. Бу масаланинг бошқа жиҳатига ҳам салбий таъсир кўрсатяпти, яъни аэропортларнинг ҳамкор сифатидаги жозибадорлигини пасайтириб юборган.

Ишчи гуруҳ “Рақобат тўғрисида”ги Қонуннинг “Ўзбекистон” акциядорлик жамияти томонидан ижро этилишини ҳам батафсил ўрганиб чиқди.

Мазкур акциядорлик жамияти 1994 йилда майдаполич пўлат шарлар маҳсулотни бўйича ва 2020 йилда лом ҳамда қора металллар чиқиндиларини (харид қилиш) тайёрлаш хизмати бўйича товар ёки молия бозоридида устун мавқени эгаллаб турган ҳўжалик юрлтувчи субъектлар давлат реестрига киритилган.

Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 20 июлдаги “Ўзметкомбинат” АЖни бошқариш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига асосан, “Ўзметкомбинат” АЖ республика ҳудудида қора металл парчалари ва чиқиндиларни тайёрлаш (харид қилиш) бўйича ягона ваколатли орган ҳисобланади ҳамда республика ҳудудида йилгилан металллолом фақат ушбу комбинатга топширилади.

Аслида ҳозирги пайтда ишлаб чиқариш бозоридида импорт қилинган металл парчалари ва бошқа металл маҳсулот-

МАМЛАКАТ ТАРАҚҚИЁТИ ВА КЕЛАЖАГИ УЧУН ҒОЯТ МУҲИМ ЁНДАШУВ

◀1 Алишер САБДУЛЛАЕВ, Ёшлар ишлари агентлиги директори:

— Йилгилишда давлатимиз раҳбари ёшларнинг ижтимоий муаммоларини ечиб беришда тизимли ишларни ташкил этиш масаласини олдимизга қўйди. Бунда нафақат ижтимоий масалаларини ҳал қилиш, балки уларни иқтисодий томондан қўллаб-қувватлаш масаласи турбиди.

Ҳар бир ёшнинг истиаги ва хоҳишига қараб уларни ўқув курсларига жалб этиш, уни муваффақиятли тамомланганларга микрофаз ҳамда бошқа имтиёзли кредитлар ажратиш ҳамда эгаллаган касбига қараб ишга жойлаштиришнинг аниқ механизми кўрсатиб берилиди. Демак, бу ишларни самарали ташкил этиш асосий вазифаларимиздан бири бўлади.

Аёнки, ҳар қандай инвестиция яқин келажақда ўз натижасини беради. Шу боис биз дадиллик билан инвестиция киритишимиз керак. Бу орқали ҳам ҳудуд иқтисодиётини ривожлантиришимиз, ҳам хотин-қизлар ва ёшларнинг бандлигини таъминлаймиз. Бунда Ёшлар ишлари агентлигининг энг асосий вазифаларидан бири, бу — ишсиз ёки бирор бизнес лойиҳани амалга оширолмай юрган ёхуд бошқа муаммолари мавжуд ёшларни “ёшлар дафтари”га киритишдир.

Бу бўйича давлатимиз раҳбари белгилаб берган аниқ критериялар асосида “ёшлар дафтари” шакллантирилади. Ва албатта, секторлар раҳбарлари ва бошқа ташкилотлар вакиллари ҳамкорлигида ҳар битта ёш билан узрашиб, муаммо ва қизқишлари билан ўртоқлашиб, масалалари ижобий ҳал этиб борилади.

Эркинжон ТУРДИМОВ, Самарқанд вилояти ҳокими:

— Албатта, биз, ҳокимларга ҳам жуда катта вазифалар юкланяпти. Биринчи навбатда, жойларда, яъни пастта тушиб, маҳаллаларда уйма-уй кириб, аёлларимиз ва ёшлар муаммоларига қулоқ тутиб, шу асосда ишсиз бўлса, бандлигини таъминлаш, мотивациялар бериш, уларга касб ўргатиш бўйича барча чорани кўрамиз.

Эндиликда нафақат давлат ташкилотларида, балки нодавлат нотижорат ташкилотларида ҳам ўқитиш марказларини очиб ва уларга хотин-қизлар ҳамда ёшларни жалб этишга кўрамиз.

Зoir МИРЗАЕВ, Қашқадарь вилояти ҳокими:

— Ҳаммамизга маълум пандемия шароитида жорий қилинган “темир дафтар” тизими аҳолининг эҳтиёждан қатламларини тўлиқ қамраб олди ва бу ўзининг ижобий натижаларини берди. Олдимизга қўйилаётган бугунги вазифа, бу, муаммоси мавжуд аёллар қатламини тўлиқ қамраб олиб, уларнинг бандлигини таъминлаш, шунингдек, ёшларнинг аниқ ва манзилли рўйшатини тузган ҳолда уларга иш бериш ҳисобланади.

Бу “темир дафтар”дан мутлақо фарқ қилади. Яъни “ёшлар дафтари” алоҳида, “аёллар дафтари” алоҳида бўлади.

Масалан, вилотиимизда 18 ёшдан 30 ёшгача бўлган ёшлар сон 386 минг нафарини ташкил қилади. Бирок

Авазхон ЭРҒАШЕВ, Қўрғонтепа тумани ҳокими:

— Йилгилишда жуда долзарб масалалар кўтарилдики, бу мамлакатимиз тараққиёти ва келажаги учун ғоят муҳим. Давлатимиз раҳбари “ёшлар дафтари” ва “аёллар дафтари”ни юритиш бўйича аниқ вазифаларни белгилаб берди.

Эртадан бошлаб ҳар бир ҳудудда, жумладан, Қўрғонтепа туманида ҳам ишчи гуруҳлар ҳамда сектор раҳбарлари жойларга чиқиб, хонадонма-хонадон юриб, аёллар ва ёшлар билан алоҳида гаплашиб, уларнинг дардини тинглаб, нимаики масала бўлса,

барчасининг ечимини бўйича амалга оширишимиз зарур бўлган чора-тадбирларни белгилаб оламиз.

Бу “ёшлар дафтари” ва “аёллар дафтари”ни тўлиқ шакллантириб, Президентимиз томонидан қўйилган вазифалар ижросини таъминлашда муҳим аҳамият касб этади.

Муҳтасар айтганда, селектор йилгилишида берилган топшириқларни амалга ошириш учун бор куч-ғайратимизни, салоҳиятимизни сафарбар қиламиз.

«Халқ сўзи».

Таълим истиқболлари

Ватанимиз мустақиллигининг 29 йиллигига бағишланган тантанали маросимда нутқ сўзлаган давлатимиз раҳбари барча жаҳада олиб борилаётган ислохотларга алоҳида тўхталиб, халқимизнинг улуғвор қудрати жўш урган ҳозирги замонда Ўзбекистонда янги бир уйғониш — учинчи Ренессанс даврига пойдевор яратилмоқда, чунки бугунги Ўзбекистон кечаги Ўзбекистон эмас, бугунги халқимиз ҳам кечаги халқ эмас, деди.

Дарҳақиқат, айна пайтда дунё миқёсида Ўзбекистон тўғрисида гап кетганда “Янги Ўзбекистон”, “Янгиланаётган Ўзбекистон” иборалари интернет саҳифалари, матбуот, хорижий оммавий ахборот воситаларида ҳам тез-тез такрорланаяпти. Бу ҳам бежиз эмас, албатта.

Президентимиз фаолиятининг дастлабки кунлариданоқ юртимиз учун энг катта муаммо, бу — бугунги замон талабларига мос кадрлар етишмаслиги, барча соҳада инновацион ва креатив фикрлайдиган, илгор ахборот технологиялари соҳасини ўзлаштирган, математика, нанотехнология, стартап ва дастурларга қизиқувчи мутахассисларга эҳтиёж жуда юқори эканлигини таъкидлаб келади.

Давлатимиз раҳбари айтганидек, юртимизнинг эртанги кунига ишонччи мустаҳкамлаш, ажодларга муносиб бўлиш учун ислохотларни тарбия ва илмдан бошлаш керак. Чунки илмсиз ҳеч бир соҳада ютуқларга эришиб бўлмайди. Таълим ва тарбиянинг ўртасида очиқ-ойдин фарқ бўлиб, билимли ҳамда илми компи инсон шахсиятини барпо қилишда инсоннинг руҳий, ақлий ва жисмоний тарафларини ҳам шакллантириш зарур.

мўлжалланган амалий дарс хонаси ҳамда кўрам кутубхона ва фоллар залини ўз ичига олган. Реконструкция қилинаётган ушбу ўқув биносини моддий-техника базасини ривожлантириш бўйича тасдиқланган смета ҳужжатларига асосан, компьютер техникаси ва мебель жиҳозлари, ўқув аудиториялар учун парта, доска, стол-стуллар ҳамда зарур жиҳозлар билан таъминлаш ишлари якунланмоқда.

Филмал 2020/2021 ўқув йилини аънаваний усулда бошлаши учун янги 4 қаватли 530 ўринга мўлжалланган ўқув биноси янгидан реконструкция қилиниб, фойдаланишга топширилиш арафасида. Бино маъмурият, амалий математика факультети, Амалий математика ва информатика, Табиий фанлар ва иқтисодиёт кафедраларини, кутубхона, фоллар зали ҳамда ўқув хоналарини ўз ичига олади. Шунингдек, 2 қаватли 300 ўринга мўлжалланган ўқув биносини филиал ва ҳомиёлар маблағлари эвазига жорий таъмирлаш ишлари ҳам амалга оширилмоқда.

Инсон капитали, стартаплар, креативлик, дастурлаш ва инновациялар

Бугунги глобаллашув даврида инновация ҳар қандай давлатнинг энг муҳим стратегик ресурсларидан бири ҳисобланади. Мамлакатни ривожлантириш, иқтисодий-ижтимоий, маънавий-маърифий соҳалар, саноат, ишлаб чиқариш, нано ва микротехнологияларни муваффақиятли ривожлантириш, ахборот технологияларини жорий этиш, инновация ҳамда инвестициялар инфратузилмаларини ривожлантириш, ёшларнинг интеллектуал салоҳиятини ошириш, экспортдош маҳсулотлар ишлаб чиқариш, логистика, кластер, импорт ўрини босадиган маҳсулотлар — буларнинг барчаси илм-фан билан боғлиқ.

Давлатимиз раҳбарининг “2019 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасининг инновацион ривожлантириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида”ги Фармони юртимизни бундан кейин инновацион ривожлантириш йўли ва рақамли иқтисодиётга асосланган дунёга қадам қўйишини кўзда тутди. Ёшларни бу соҳага қизиқтириш ҳамда уларга дунё ёшларидан кам бўлмаган даражада таълим-тарбия бериш, ўргатиш ишлари Ўзбекистоннинг халқаро майла-дондаги рақобатбардошлик даражасини ошириб, инновацион жиҳатдан тараққий этишини таъминлайди.

Дунёдаги ривожланган ҳеч бир давлат инсон капиталини юксалтирмасдан туриб, инновацион тараққиётга эришмаган ва эришолмайди ҳам. Инсон капиталига инвестиция киритган, ёшлар келажагига бефарқ бўлмаган, рақобатбардошлик ва ахборот технологиялари сир-саноатларини ўргатишни ўз олдига мақсад қилган давлат иқтисодий жиҳатдан истисоддилларни тарбиялаши мумкин.

Шу йилнинг 17-18 июнь кунлари “Ёшлар ойлги” доирасида 14 — 30 ёшлар ўртасида ўтказилган

оқсашлар, хатоликлар бўлавериши табиий ҳол. Таълимни ривожлантириш, уларга инвестицияларни жалб қилиш, янги ихтиролар, инновацияларни яратиш, уларни юртимиз иқтисодиётига татбиқ этиш ортида миллатимиз, халқимизнинг бугун ва эртанги кун тақдирини муҳассам. Шу нукта назардан қараганда, бугун давлатимиз раҳбари бошчилигида таълим сифатини яхшилаш, жаҳон тажрибасидан келиб чиқиб билим бериш, талабалар, магистрлар, докторантлар ва профессор-ўқитувчиларни хорижга юбориш, билимини ошириш, хорижий тажрибаларни юртимизда оммалаштириш, инновацияларни татбиқ этиш каби катта ишлар амалга оширилмоқда.

Президентимизнинг таълимни ривожлантириш, унинг сифатини кескин ошириш ва инновацияларни рағбатлантиришга қаратилган Фармон ҳамда қарорлари, Вази́рлар Маҳкамасининг қарорлари замирида Ўзбекистоннинг халқаро ҳам-жамиятда ўз ўрни бўлиши, кучли университетлар қаторидан жой олиши, юртимиз олимлари яратган ихтиролари ва ишланмаларини дунё давлатлари тан олиши, инновацияларини ҳаётга татбиқ қилиш каби сазй-ҳаракатлар муҳассам.

Алоҳида қайд этиш жоиз, 2018 йил 7 майдаги “Иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларига инновацияларни жорий этиш механизmlарини тақомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар” тўғрисидаги Президент қарорига асосан Олий ва ўрта махсус таълим вази́рлигига қарашли таълим муассасаларида Инновацион жамғарма, университет ҳамда институтларнинг илмий-инновацион ишланмаларини жиҳоратлаштириш бўлиmlари ташкил этилди.

Филиалда яратиладиган илмий тадқиқотлар билан ишлаб чиқариш тармоқлари ўртасида ўзаро ҳамкорликнинг янги механизmlарини йўлга қўйиш, инновацион жараёнларни рағбатлантириш, иқтисодиёт ва ихтимоий соҳаларнинг муҳим тармоқларини жадал ривожлантириш, жаҳон илм-фанининг сўнгги ютуқлари, замонавий инновацион ғоялар, ишланмалар ҳамда технологияларни ҳаётга кенг тарғиб қилиш мақсадида тузилган Инновацион жамғармага филиалнинг иш ҳақи, стипендия ва бошқа жорий харажатлардан ташқари, тўлов-контракт маблағларининг 5 фоизидан кам бўлмаган қисми йўналтирилмоқда.

Ўзбекистон Миллий университети Жиззах филиалида ёшлар билан ишлаш, уларнинг орасидан иқтидорлиларни танлаб олиш ва селекция ишларини амалга ошириш, янги стартаплар, инновацион ишланмаларни филиал ҳаётига татбиқ қилиш, банк кредитлари, хусусий сектор вакиллари маблағларини шу соҳага йўналтириш орқари ҳам таълимни ривожлантириш, ҳам олимлар ҳамда талабаларни рағбатлантириш имконини яратишнинг лозим.

Шундангина бугунги глобаллашув шароитида юртимиз таълим даргоҳлари ҳеч бир давлатлардан ортда қолмайди, инновацион фаолиятимиз ривожланишда давом этади. Энг асосийси, фан ва ишлаб чиқариш интеграцияси мустаҳкамланади.

Олим Тўрақулов,
ЎЗМУ Жиззах филиали
директори,
педагогика фанлари доктори,
профессор.

Хотира

ХУШНАФАС ХОНАНДА, ОҚИБАТЛИ ИНСОН ЭДИ

...1980 йилда Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист, “Меҳнат шукрати” ордени соҳиби Раҳматжон Қурбонов билан Тошкент шахрига тўйга хизматга бордик. Шу ерда устоз Отажон Худойшукров билан илк бор учрашиш насиб этди. Тўй бошланди, хонандалар навбатма-навбат ўз маҳоратини намойиш қилишаётир. Бир пайт устоз Отажон ака: “Раҳматжон, шу қўшнаичи мени ёнимда ҳам чалиб берсин”, деб қолди. Уша пайтда менинг ҳаяжонимни кўрсангиз эди. Худди имтиҳон топшираётган созанда каби жуда эътибор билан чала бошладим. Созини берилиб чалганим маъқул келди чоғи, шу кундан бошлаб устоз мени доимо ёнимда олиб юрадиган бўлди...

Устознинг ҳавас қиладиган одати бор эди. Ихлоси бор йигит-қизлардан ёрдамини аямасди, ҳатто, ўқётган талабалар ҳолидан хабар олиб, моддий кўмак бериб турарди.

Отажон аканинг яхши хислатларидан яна бири шук, фақат бу дунё ташвиши билан бўлиб қолмасдан охиратлари ҳаракатини қилган, бу амалларни ҳамма ҳам билмас эди.

Бир кун “Матрасул юр, масжидни зиёрат қилиб келамиз”, деб қолди устоз. Биз масжидга бориб, Тўртқўл тумани имом-хатиби билан учрашдик, ўшанда масжид янги қурилаётган эди. Устоз имом-хатиб домлага қурилиш тўхтаб қолмаслиги учун қанақа кўмак керак бўлса, беришини айтди. Мени ёнимга чакриб, масжид минораси ичига бошлади ва “мана бу минора Отажоннинг минораси бўлади, бундан бўёгига “Ота минар” деб юртилади”, деди. Демок-чамани, устоз ўзи яшаб турган замонда хозирги ҳар даврни сезган, кўра билган, савобли ишлар қилишга интилган.

Устознинг аҳойиб хислатларидан бири, меҳмондўст эди. Мухтасар айтганда, Отажон Худойшукров қисқа умр кўрган бўлса-да, Ўзбек санъати ривожига муносиб ҳисса қўлди. У қўйлаган қўшиқлар санъат шинавандаларининг кўнгил мулкига айланган.

Матрасул МАТЯКУБОВ,
Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган
маданият ходими,
«Дўстлик» ордени соҳиби,
Ўзбекистон давлат консерваторияси профессори.

ҚАЛБ ТОРЛАРИНИ ЧЕРТГАН БАХШИ

Бахшичилик халқ оғзаки ижодининг ёрқин намунаси бўлиб, унда халқимизнинг миллий ўзлиги, қадимий тарихи, руҳияти, менталитети, қадриятлари, аънавалари ва урф-одатлари акс этган. Умумбаъшарий маданиятнинг ажралмас қисми сифатида тан олинган бахшичилик санъати атоқли бахши-шоирларимиз, фольклоршунос олимларимизнинг фидойи меҳнати билан бугунги кунгача безовол етиб келди.

Ҳозирги кунда мазкур ноёб санъатни асраб-авайлаш ҳамда ривожлантириш мақсадида юртимизда бахшичилик мактаби, болалар мусика санъати мактабларида фольклор синфлари фаолият кўрсатмоқда.

Қашқадарёда ҳам қадимдан халқ оғзаки ижоди, унинг етакчи тармоғи — достончилик, хусусан, бахшичилик санъати ривож толган бўлиб, бу ерда ўнлаб бахши-шоирлар яшаб ўтган, бугунги кунда уларнинг ишчи авлодлари муносиб тарзда давом эттириб келмоқда.

Тоғай шоир зурриёти Шомурод Маҳматов ҳам Қашқадарё достончилик мактабининг етак вакилиларидан бири эди. У болаларидан отасидан халқ достонларидан термалар эшитиб, бахшичиликка меҳр қўяди. Бу меҳр уни бахшичиликнинг сир-асорларини пухта ўзлаштиришга ундайди. Ўз устид тинмай ишлади, репертуарини бойитиб, ижро маҳоратини тақомиллаштириб боради. Ўзи ҳам достонлар, термалар яратиб, уларни тингловчиларга манзур бўладиган, дилларни сел қилдиган даражада ижро этадиган бахши бўлиб етишди. Бахши бу билан халқимиз меҳрини қозонди, йирқи фольклоршунос олимлар эътирофига сазовор бўлди.

У ижодида кўпроқ инсон тақдир, тарих ва келажа, бугунги замондошларимиз ҳаёти, халқимиз юрагидagi дарду армон, қувонч ҳамда ташвишларни тараққий этган. Шомурод бахши “Гуруғи” достонидан кўпгаб термалар ижро қилган, жумладан, “Меҳкам чол” термасини ёзиб, ўзи куй басталаган. Ўз ҳаёти ҳақида ҳам

Абдуғаффор БҮРИЕВ,
Республика бахшичилик
санъати маркази
давлат муассасаси бош
директори.

Маърифий жараёни ташкил этиш ва сифатини ошириш

Кейинги тўрт йилда “Янги Ўзбекистон” шароитида муаммоларни самарали ҳал этиш, юртимизда кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш бўйича кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Ана шундай ишларнинг амалий натижаси сифатида Вази́рлар Маҳкамасининг 2019 йил 5 июлдаги “Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетининг Жиззах филиалини ташкил этиш тўғрисида”ги қарорини айтиб ўтиш жоиз.

Филиал дастлабки йили ўз иш фаолиятини амалий математика факультетида Амалий математика ва информатика, Психология кафедралари таркиби билан бошлаб, 21 нафар профессор-ўқитувчи 225 нафар талабага таълим бериб келмоқда. 2019 йилда филиал билан Қозон федерал университети ҳамкорлигида қўшма таълим дастурларига мувофиқ битта таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш йўлга қўйилди.

Иқтисодиёт тармоқларидаги корхоналарнинг талабалари асосида эса яна 5 та янги таълим йўналиши очилди.

2019/2020 ўқув йили бўйича ўқув режалар ва йўналтирилган ҳисомида мавжуд 25 та фаннинг барчаси намунавий фан дастури билан таъминланди ҳамда мутахассисликлар учун Ўзбекистон Миллий университетиде тайёрланган ва тасдиқдан ўтган ўқув режа асосида ўқув юкламаси ҳамда штат жадваллари шакллантирилган. Филиални янада ривожлантириш ва 2-босқич талабалари бўлганлиги учун тузилмага ўзгартириш киритилиб, 2020/2021 ўқув йили 2 та факультет (психология, амалий математика) ҳамда 4 та кафедра (Амалий математика ва информатика, Психология ва гуманитар фанлар, Табиий фанлар ва иқтисодиёт, Ўзбек тили ва адабиёти) билан фаолият давом эттирилмоқда.

Профессор-ўқитувчилар сафига 28 нафар ёш жалб этилди, шундан бир нафари хорижда таълим олган. Профессор-ўқитувчиларнинг 3 нафарини хорижда малакасини ошириш, 2 нафарини стажировкага юбориш, 2 нафарини хорижий докторантурада ўқишга юбориш режалаштирилган. Шунингдек, вилоятдаги IT соҳасидаги малакали мутахассислардан 2 нафари дарс жараёнига жалб этилган.

Илмий тадқиқот ва натижалар

Айни вақтда филиалнинг 2 нафар профессор-ўқитувчиси умумий маблағи 1 миллиард 500 миллион сўм бўлган ҳамкорликдаги амалий лойиҳада ижрочи сифатида иштирок этиб келмоқда (2019 йилда молиялаштириш 186 миллион сўмини ташкил қилган).

Филиалда 3 та ихтисослик бўйича стажёр-тадқиқотчилик ва докторантура очилди. Шунингдек, 2 та монография нашр этилди, 2 та дастурий маҳсулотга муаллифлик гувоҳномалари олинди.

Филиал иккита хорижий университет билан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Қозон федерал университети билан қўшма таълим дастури до-

ирасида ўқув режа ва ўқув дастурлари бўйича ҳамкорликда ишлар олиб боришмоқда.

Россия Федерациясининг Коррекция педагогика илмий-текшириш институти билан психологиянинг илмий вазифаларини ҳал этишга йўналтирилган илмий-амалий тадқиқотлар олиб бориш борасида ҳамкорлик алоқалари ўрнатилди.

Британия Кенгаши ҳомийлигида “Change academy programme” лойиҳаси “Higher education for employability” (Иш билан таъминлашда олий таълимнинг аҳамияти) дастурида филиалнинг 6 нафар профессор-ўқитувчиси ва 2 нафар талабаси иштирок этмоқда.

Жаҳон банки ҳомийлигида касб-ға йўналтириш маркази ва қўшма ўқув лабораториясини яратиш лойиҳасида филиалнинг 1 нафар профессор-ўқитувчиси ва 2 нафар талабаси қатнашаётир.

Филиалда таҳсил олаётган талабалар дарсдан ташқари ташкил этилган “Иқтидорлилар” гуруҳида махсус дарсларни ўзлаштириш ва амалиётга жорий қилиш юзасидан ишлар олиб бормоқда. Шулардан бири бўлган амалий математика факультети 2-босқич талабаси Дилмурод Раҳматов фанларни аъло баҳоларга ўзлаштириш билан бир қаторда, ахборот технологиялари, рақамли иқтисодиёт, сунъий тафаккур ва нейротармоқ соҳаларида илмий тадқиқот олиб бораётир.

У 15 дан ортиқ мақола ва тезислари билан Россия, Қозоғистон, Буюк Британия, Хиндистон ва Индонезия давлатларида ўтказилган конференцияларда иштирок этиб, кўпгаб сертификатларни қўлга киритган. Ушбу талабамиз 2019 йил 18 июль кунин Японияда ўтказилган “World Mathematics Invitational Final Round” онлайн олимпиадасида 3-ўринни қўлга киритган бўлса, жорий йилда Қозоғистоннинг Нурсултон шаҳрида ўтказилган “Лучший студент СНГ — 2020” танловида голибликни қўлга киритди ва “Йил талабаси” медали билан тақдирланди.

Барчаси талабалар учун

Филиалимиз талабалари учун янги ўқув йилида замон талабларига жавоб берадиган инновацион хусусиятга эга 530 ўринга мўлжалланган янги ўқув биноси қурилиши якунига етмоқда. Бино иккита, ҳар бири 25 ўринга мўлжалланган замонавий типда жиҳозланаётган компьютер синфи, иккита лаборатория хонаси, учта, ҳар бири 72 ўринга мўлжалланган маъруза хонаси ва саккизта, ҳар бири 30 ўринга

Халқ сўзи Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1056. 30 702 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Offset усулида босилган. Қозғ бичими А—2. Баҳоқс келишилган нарҳда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юқлаб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилиш

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-233-52-55;
Котибият 71-233-10-28; Ўқловна 71-232-11-15.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 01.37 Топширилди — 02.00 1 2 3 4 5 6

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — Р. Шерқулов,
Мусаҳҳиҳ — С. Исмолов.